

Όταν η εταιρική και η αστική ευθύνη συναντώνται

Σε δημόσια διαβούλευση έθεσε το υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας το σχέδιο δράσης για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (ΕΚΕ) καλώντας όλους τους εμπλεκόμενους φορείς να καταθέσουν τις απόψεις τους.

Σε δημόσια διαβούλευση έθεσε το υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας το σχέδιο δράσης για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (ΕΚΕ) καλώντας όλους τους εμπλεκόμενους φορείς να καταθέσουν τις απόψεις τους. Στη σχετική ανακοίνωση του υπουργείου αναφέρεται πως το νέο εθνικό σχέδιο δράσης, μεταξύ άλλων, «περικλείει την ευθύνη κάθε επιχείρησης ή οργανισμού απέναντι στους ανθρώπους, την κοινωνία και το περιβάλλον για τον τρόπο που τους επηρεάζει από την άσκηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας». Σημειώνεται πως το ολοκληρωμένο σχέδιο της εθνικής στρατηγικής για την ΕΚΕ αναπτύχθηκε από ομάδα εργασίας που συστάθηκε στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου του υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι αρμόδιων υπουργείων, επιχειρηματικών φορέων, μη κυβερνητικών οργανώσεων και της ακαδημαϊκής κοινότητας. Με την ευκαιρία προώθησης ενός τέτοιου νομοθετήματος εκσυγχρονισμού, κρίνεται σκόπιμο να επισημανθεί η ανάγκη για παράλληλη προσέγγιση και ένταξη του θεσμού της Ασφάλισης Αστικής Ευθύνης Επιχειρήσεων έναντι του κοινού, των εργαζομένων και του περιβάλλοντος, σύμφωνα με την ισχύουσα ευρωπαϊκή / διεθνή πρακτική.

Γιώργος Κουφίνας.

Εταιρική κοινωνική υπευθυνότητα

Είναι πολύ θετικό το φαινόμενο, καινοτόμες επιχειρήσεις να προβάλλουν την κοινωνική ευθύνη (social responsibility) με διάφορους τρόπους, όπως: Ειδικά πληροφοριακά έντυπα (newsletters), διαφημίσεις, χορηγίες, φιλανθρωπίες, πρακτικές εξοικονόμησης ενέργειας, δράσεις για την προστασία της χλωρίδας ή της πανίδας κάποιας περιοχής, δένδροφυτεύσεις κ.λπ. Αναμφισβήτητα, παρόμοιες ενέργειες που συνήθως χρησιμοποιούνται για εταιρική προβολή (marketing) αποτελούν συστατικό υγιούς επιχειρηματικότητας και στοιχείο ένδειξης ευαισθησίας απέναντι στο κοινό, στους εργαζομένους και στο περιβάλλον.

Ωστόσο, πέρα από κάποιες επώνυμες μεγάλες επιχειρήσεις, φαίνεται να είναι ελάχιστες οι επιχειρήσεις στην Ελλάδα που να εφαρμόζουν συστηματικά κάποια ουσιαστική πολιτική κοινωνικής και περιβαλλοντικής υπευθυνότητας. Στην ευρύτερη προώθηση της ιδέας φαίνεται να στοχεύει, για τα επόμενα χρόνια, η εθνική στρατηγική για την εμπέδωση, διάδοση και ευρύτερη εφαρμογή πρακτικών Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη, που προωθεί το υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας. Ισως η οικονομική κρίση που βιώνει η χώρα να μη βοηθά προς την κατεύθυνση αυτή. Ωστόσο, θα μπορούσε να λεχθεί πως ακριβώς αυτή η κρίση είναι που θα ενεργοποιήσει ευρύτερες κοινωνικές ευαισθησίες που να δίνουν ακόμη μεγαλύτερη

αξία και διεξόδους έκφρασης κοινωνικής ευθύνης όχι μόνο από τις μεγάλες, αλλά και από μικρομεσαίες επιχειρήσεις που, μεταξύ άλλων, θα έχουν ανάγκη την κοινωνική αποδοχή στον αγώνα τους για επιβίωση και ανάπτυξη.

Κάθε επιχειρηματική δραστηριότητα συνεπάγεται ανάληψη κινδύνων και ευθυνών.

Ανάλογα με το είδος της δραστηριότητας (βιομηχανική, κατασκευαστική, εμπορική, ξενοδοχειακή, παροχή υπηρεσιών κ.λπ.), με τον αριθμό και τη σύνθεση του απασχολούμενου προσωπικού και με το γεωγραφικό περιβάλλον που δραστηριοποιείται μια επιχείρηση, η «ένταση» ευθύνης είναι διαφορετική, σε ό,τι αφορά το ενδεχόμενο να βλάψει το κοινό, τους εργαζομένους ή το περιβάλλον. Μιλάμε για την αστική ευθύνη (civil liability), την οποία κάθε επιχείρηση φέρει και την οποία πρέπει να δείχνει πως ενστερνίζεται και πως την αναλαμβάνει υπεύθυνα, χωρίς απαραίτητα να τη διαφημίζει. Λέγοντας δε μια επιχείρηση αναλαμβάνει υπεύθυνα την όποια αστική ευθύνη της νοούμε πως εγγυάται, μέσω κατάλληλης ασφάλισης, τη χρηματική αποζημίωση για αποκατάσταση της ενδεχόμενης ζημιάς που μπορεί να προκύψει και να βλάψει τρίτους (κοινό), εργαζομένους ή και το περιβάλλον.

Ασφάλιση αστικής ευθύνης

Κρίνοντας σκόπιμο να επισημανθεί πως η αστική ευθύνη, σύμφωνα με την ισχύουσα πάγια διεθνή πρακτική, ασφαρίζεται συστηματικά, χωρίς απαραίτητα αυτό να προκύπτει ως εκ του νόμου υποχρέωση, αλλά απλούστατα νόμος της αγοράς! Στο πλαίσιο ποιοτικής αξιολόγησης μιας επιχείρησης για την πολιτική της σε θέματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης είναι ουσιαστικό κριτήριο η επιβεβαίωση πως η επιχείρηση εφαρμόζει ορθολογικά το θέμα της ασφάλισης και πως ανανεώνει κανονικά τα ασφαλιστήρια αστικής ευθύνης που αφορούν τη δραστηριότητά της.

Ειδικότερα, αναφέρονται τα ασφαλιστήρια: Έναντι του κοινού/τρίτων (Public Liability), έναντι εργαζομένων (Employer's Liability), έναντι καταναλωτών /τρίτων (Product Liability) εφόσον η επιχείρηση παράγει ή διανέμει προϊόντα «έντασης» κινδύνου ή επαγγελματικής ευθύνης έναντι πελατών (Professional Liability) από παροχή υπηρεσιών και έναντι περιβάλλοντος (Environmental Liability) εφόσον η επιχείρηση διαθέτει εγκαταστάσεις/ παραγωγική διαδικασία, που εμπίπτει στην εκ του νόμου υποχρέωση για εφαρμογή πολιτικής περιβαλλοντικής ευθύνης.

Τέλος, αναφέρεται και η ασφαλιστική κάλυψη της ευθύνης μελών διοικητικού συμβουλίου & στελεχών διοίκησης μιας επιχείρησης (Directors & Officer's Liability Insurance) έναντι των μετόχων, πιστωτών, εργαζομένων ή τρίτων για αποζημίωση από τυχόν οικονομική ζημιά που μπορεί να υποστούν λόγω κακοδιαχείρισης ή λαθών και παραλείψεων των εκτελεστικών οργάνων ή και των μελών διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης. Πρόκειται για μια ιδιαίτερα σημαντική σύγχρονη ασφαλιστική απαίτηση που αφορά κυρίως επιχειρήσεις με πολυμετοχική βάση ή είναι εισαγμένες στην κεφαλαιαγορά και η οποία εκφράζει ασφαλιστική εγγύηση.

Η έννοια της ευθύνης είναι ευρύτερη και παρατηρείται πολύ συχνά η τάση να υποβαθμίζεται, να παραποιείται ή σκοπίμως να αποσιωπάται. Δυστυχώς η πλούσια ελληνική γλώσσα δεν φαίνεται να χρησιμοποιείται ορθολογικά στην πράξη, ώστε η ευθύνη να αποδίδεται αντικειμενικά και με τη δέουσα πληρότητα. Με βάση τα παραπάνω είναι προφανής η διαφορά των δύο εκφράσεων της ευθύνης. Η πρώτη (κοινωνική ευθύνη) αναφέρεται σε ηθική δέσμευση για υιοθέτηση καλών πρακτικών

υπέρ του κοινού, των εργαζομένων και του περιβάλλοντος, ενώ η δεύτερη (αστική ευθύνη) σχετίζεται με την κατά το νόμο υποχρέωση για αποζημίωση. Στην πράξη, η υποχρέωση αυτή μεταφράζεται σε κατάλληλη ασφαλιστική κάλυψη. Δηλαδή, εγγύηση πως κάποια ασφαλιστική εταιρεία θα αποζημιώσει για θέματα αναιτιότητας ευθύνης.

Η ολοκληρωμένη κατανόηση και εμπέδωση της έννοιας της ευθύνης στην ευρύτερη μορφή, αποτελεί συστατικό της εύρυθμης λειτουργίας του κοινωνικοοικονομικού συστήματος σε μια ευνομούμενη πολιτεία.

Σύγχρονες εξελίξεις

Με την απελευθέρωση των οικονομιών όπου κυριαρχεί το πνεύμα της παγκοσμιοποίησης, οι κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις αναδεικνύουν όλο και πιο πολύ τον ανταγωνισμό και την τάση για διεκδίκηση αποζημιώσεων με προβολή βάσιμων ή και αβάσιμων αξιώσεων. Ταυτόχρονα, η εξέλιξη του νομοθετικού - θεσμικού πλαισίου χαρακτηρίζεται από εντεινόμενη αυστηρότητα στα θέματα προστασίας των εργαζομένων, των καταναλωτών - πελατών, των επενδυτών και του περιβάλλοντος, αναδεικνύοντας θέματα επιχειρηματικής ευθύνης που πρέπει να αντιμετωπίζονται διεξοδικά, μέσω της ασφάλισης. Επισημαίνεται δε πως η πρόοδος και η εν γένει στάση μας σε θέματα ευθύνης αποτελεί ένα από τα αντικειμενικά «βαρόμετρα» της επιτελούμενης κοινωνικής και οικονομικής εναρμόνισης της χώρας μας με τα ισχύοντα ευρωπαϊκά πρότυπα. Ο βαθμός δε ανάπτυξης της ασφάλισης αστικής ευθύνης είναι ένας ακόμη δείκτης εξέλιξης και ωριμότητας της αγοράς.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΥΤΙΝΑΣ - Εμπειρογνώμων ασφαλίσεων σε θέματα αστικής ευθύνης, επιχειρηματικών κινδύνων & τεχνικών έργων. Διευθύνων σύμβουλος της «Κουτίνας Α.Ε. - Μεσίτες Ασφαλίσεων», Lloyd's Coverholders (info@gkoutinas.gr - www.gkoutinas.gr).

<http://www.naftemporiki.gr/Premiumservices/archive/story/2349554>